

Εργαστήρια Δεξιοτήτων

Σχολικός Επαγγελματικός
Προσανατολισμός

Γ' Γυμνασίου

Οδηγίες εφαρμογής

(ενδεικτικές μέθοδοι και στρατηγικές,
δραστηριότητες και υποστηρικτικό υλικό)

με τη συμβολή του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Αθήνα, 2023

Περιεχόμενα

1. Η Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας και Επαγγελματικού Προσανατολισμού	3
2. Η εισαγωγή της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας και του Επαγγελματικού προσανατολισμού στην Α/θμια και την Β/θμια υποχρεωτική εκπαίδευση	5
2.1. Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός (Σ.Ε.Π.)	5
2.2. Τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων	5
2.3. Ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων	7
3. Προτεινόμενες μέθοδοι και στρατηγικές εφαρμογής των δραστηριοτήτων και του εκπαιδευτικού υλικού	7
4. Σκοποί, στόχοι και αποτελέσματα	11
5. Προγράμματα Πλατφόρμας 21+ για μαθητές/-τριες Γ΄ Γυμνασίου	23
6. Νέες προτάσεις προγραμμάτων	24
7. Αναθέσεις Σ.Ε.Π.	24

Επιστημονική Επιτροπή – Εισηγητές:

Χαροκοπάκη Κ. Αργυρώ, Δρ Συμβουλευτικής & Ε.Π., Σύμβουλος Β΄ Σ.Ε.Π. Ι.Ε.Π.

Μαυρικάκης Ευάγγελος, Δρ Διοίκησης της Εκπαίδευσης, Σύμβουλος Α΄ Οικονομίας Ι.Ε.Π.

Βιβλιογραφική αναφορά:

[Χαροκοπάκη, Α., & Μαυρικάκης, Ευ., \(2023\), Οδηγίες Εφαρμογής Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων για τη Γ Γυμνασίου. Ενδεικτικές μέθοδοι, στρατηγικές, δραστηριότητες και υποστηρικτικό υλικό. Αναθεωρημένη έκδοση, Αθήνα: Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής \(Ι.Ε.Π.\)](#)

1. Η Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας και Επαγγελματικού Προσανατολισμού

Ως «Επαγγελματικός Προσανατολισμός» νοείται το σύνολο των διαδικασιών ενημέρωσης, διερεύνησης και προετοιμασίας που πραγματοποιούνται κατά τρόπο οργανωμένο και συστηματικό από ειδικές υπηρεσίες και εξειδικευμένους επιστήμονες και στοχεύουν στο να βοηθήσουν τα ενδιαφερόμενα άτομα να πάρουν μόνα τους τις πιο κατάλληλες γι' αυτά αποφάσεις, σύμφωνα με τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και τις ικανότητές τους, όσον αφορά την εκπαιδευτική και επαγγελματική τους πορεία, την είσοδό τους στην ενεργό ζωή, την προσαρμογή τους σ' αυτήν και τις πιθανές μεταγενέστερες αλλαγές της επαγγελματικής τους δραστηριότητας (άρθρο 2 παρ. 10 του ν. 3879/2010, ΦΕΚ 163/Α/21-09-2010: «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις», Κ.Υ.Α. 13173/Κ6/2022, ΦΕΚ 617/Β/14-02-2022).

Ως «Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας» ορίζεται η **δια βίου διαδικασία** που επιτρέπει στους πολίτες σε οποιαδήποτε στιγμή της ζωής τους να συνειδητοποιούν τις ικανότητες, τις δεξιότητες και τα ενδιαφέροντά τους, να λαμβάνουν ορθές εκπαιδευτικές και επαγγελματικές αποφάσεις, να σχεδιάζουν και να διαχειρίζονται τη σταδιοδρομία τους, τους επαγγελματικούς ρόλους και τις επαγγελματικές διαδρομές με ασφαλέστερο τρόπο μέσα στη σημερινή πραγματικότητα της αγοράς εργασίας και τέλος να επιτυγχάνουν μεγαλύτερη ισορροπία ανάμεσα στην προσωπική και την επαγγελματική τους ζωή. Η Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας / Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Συ.Ε.Π.) μπορεί να παρέχεται ατομικά ή ομαδικά, περιλαμβάνει διάφορες λειτουργίες όπως αυτογνωσία-αυτοαντίληψη, πληροφόρηση, αξιολόγηση, λήψη αποφάσεων, μετάβαση, τοποθέτηση κλπ και βρίσκει εφαρμογή σε διάφορους κλάδους, όπως στην εκπαίδευση, στην απασχόληση κ.λ.π. (Κ.Υ.Α. 13173/Κ6/2022, ΦΕΚ 617/Β/14-02-2022).

Σήμερα περισσότερο από ποτέ έχει γίνει σαφές ότι **η είσοδος του ατόμου στον κόσμο της εργασίας δεν είναι το αποτέλεσμα μιας στιγμιαίας απόφασης αλλά μιας μακροχρόνιας εξελικτικής πορείας που πρέπει να χαρακτηρίζεται από την συστηματική προετοιμασία του ατόμου για να αντιμετωπίσει με επιτυχία τις προκλήσεις του κόσμου αυτού**. Σύμφωνα με το Cedefop, αν και η συμμετοχή σε υπηρεσίες Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας και Επαγγελματικού Προσανατολισμού συνδέεται με εκπαιδευτικά και οικονομικά οφέλη, οι νέοι οι οποίοι έχουν επαρκή πρόσβαση σε αυτές τις υπηρεσίες είναι λίγοι¹.

Οι συστάσεις όσον αφορά την βελτίωση των υπηρεσιών Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας και Επαγγελματικού Προσανατολισμού των νέων προς τις χώρες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήδη από το 2004 εστιάζουν κυρίως στη μείωση του χάσματος στην πρόσβαση και στη βελτίωση του είδους, του επιπέδου και της ποιότητας των υπηρεσιών Συ.Ε.Π.

Επιπροσθέτως, το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του 2008 (Ψήφισμα για την καλύτερη ενσωμάτωση της Δια βίου Συ.Ε.Π. στις στρατηγικές Δια βίου Μάθησης) έθεσε τις ακόλουθες τέσσερις (04) προτεραιότητες, στις οποίες τα κράτη μέλη οφείλουν να δώσουν

¹ Investing in career guidance, Cedefop, 12/2019, <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/vet-toolkit-tackling-early-leaving/resources/investing-career-guidance> Προσπελάστηκε 31-01-2023

ιδιαίτερη έμφαση με σκοπό την υποστήριξη των δια βίου επαγγελματικών μεταβάσεων (life long career transitions) των πολιτών:

- ενθάρρυνση της δια βίου απόκτησης δεξιοτήτων διαχείρισης της σταδιοδρομίας από τους πολίτες
- διευκόλυνση της πρόσβασης όλων των πολιτών σε υπηρεσίες Συ.Ε.Π.
- ανάπτυξη συστημάτων διασφάλισης ποιότητας στην παροχή υπηρεσιών Συ.Ε.Π.
- ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ εθνικών, περιφερειακών και τοπικών φορέων

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πολιτικής για την Δια Βίου Συ.Ε.Π. (E.L.G.P.N.) εργάστηκε από το 2007 ως το 2015 με την συμμετοχή τριάντα χωρών μελών της ευρωπαϊκής ένωσης σε έξι τομείς πολιτικής ένας εκ των οποίων είναι η εκπαίδευση. Η συλλογή ευρωπαϊκών καλών πρακτικών Συ.Ε.Π.² περιέχει συστάσεις για την εφαρμογή των παραπάνω τεσσάρων (04) προτεραιοτήτων της δια βίου Συ.Ε.Π. και στα σχολεία, ενώ τέσσερις (4) από τις δεκαοκτώ (18) αρχές του σχεδιασμού και της παροχής ποιοτικής Συ.Ε.Π. αναφέρονται στα σχολεία³.

Ειδικότερα, η Συ.Ε.Π. εντός του σχολείου πρέπει να βοηθά τους μαθητές/-τριες:

- να κατανοήσουν όλες τις εναλλακτικές εκπαιδευτικές διαδρομές, εκπαιδευτικές ευκαιρίες και επιλογές σπουδών σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης και να τις συνδέσουν με περαιτέρω εκπαίδευση, με τα επαγγέλματα και με την αγορά εργασίας
- να αποκτήσουν δεξιότητες διαχείρισης ζωής και σταδιοδρομίας
- να αποκτήσουν αυτογνωσία και αυτοαντίληψη για όλα τα προσωπικά χαρακτηριστικά που συνθέτουν την επαγγελματική τους ταυτότητα (γνώσεις, ικανότητες, δεξιότητες, επιτεύγματα, προσόντα, συναισθήματα, στάσεις, κίνητρα, αξίες) και να αντιμετωπίζουν με ολιστικό τρόπο τη ζωή και την σταδιοδρομία τους.
- να πραγματοποιήσουν εκπαιδευτικές μεταβάσεις μεταξύ των βαθμίδων, ή τύπων εκπαίδευσης (π.χ. από το γυμνάσιο στο λύκειο, από τη γενική στην επαγγελματική εκπαίδευση κ.λ.π.) και να λάβουν αποφάσεις σε κρίσιμες μεταβάσεις όπως π.χ. μετά το τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης

²European Lifelong Guidance Policy Network (ELGPN). (2012) Life guidance policy development: A European Resource kit. University of Jyväskylä, Finland and Finnish Institute for Educational Research (FIER), Saarijärvi, Finland. (ELGPN Tools No. 1)

³ European Lifelong Guidance Policy Network (ELGPN) (2015), *Guidelines for policies and systems development for life long guidance. A reference framework for the EU and for the Commission.* University of Jyväskylä, Finland and Finnish Institute for Educational Research (FIER), Saarijärvi, Finland. (ELGPN Tools No. 6)

2. Η εισαγωγή της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας και του Επαγγελματικού προσανατολισμού στην Α/θμια και την Β/θμια υποχρεωτική εκπαίδευση

2.1. Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός (Σ.Ε.Π.)

Ο «**Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός**» (Σ.Ε.Π.) αποτελεί το σύνολο των υπηρεσιών και δραστηριοτήτων διαπαιδαγώγησης και υποστήριξης της επαγγελματικής ανάπτυξης των μαθητών/-τριών, οι οποίες λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο του σχολείου, πραγματοποιούνται δε κατά τρόπο οργανωμένο και συστηματικό από ειδικές υπηρεσίες (Κασσωτάκης, 2004⁴). Στη σύγχρονη συγκυρία εφαρμογής του, οι εν λόγω υπηρεσίες και δραστηριότητες λαμβάνουν τη μορφή μιας **ολιστικής παρέμβασης** προκειμένου για την προληπτική ενίσχυση της –αντίστοιχα- ολιστικής ανάπτυξης των μαθητών/-τριών μέσω της καλλιέργειας Δεξιοτήτων Διαχείρισης Ζωής και Σταδιοδρομίας (Career Competences Framework-ΕΟΠΠΕΠ, 2021).

2.2. Τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων

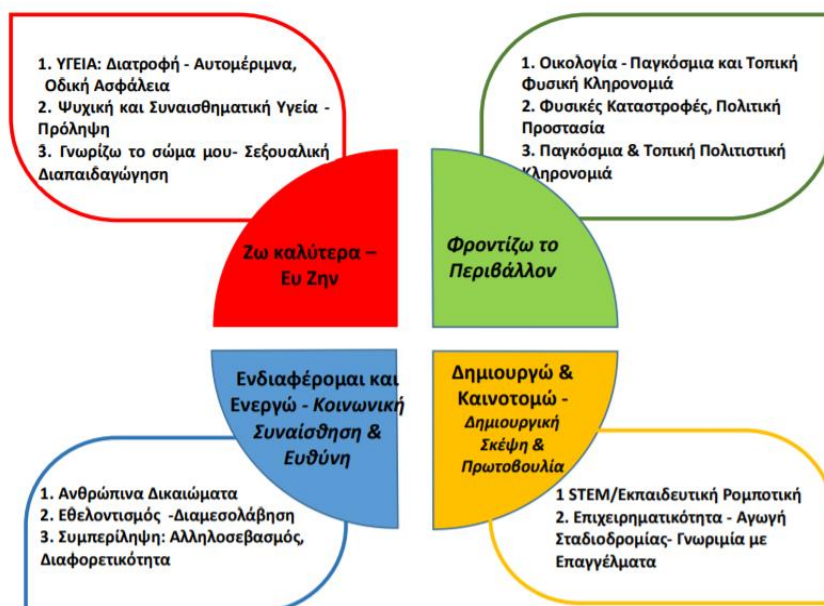
Τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων εισήχθησαν με τον Ν 4692/2020 όπως τροποποιήθηκε με τον Ν 4807/2021 και εφαρμόζονται με την εγκύκλιο με αρ. 94236/ΓΔ4/4-8-21 (ΦΕΚ 3567B/04-08-2021: «Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών για τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων όλων των τύπων σχολικών μονάδων, Νηπιαγωγείων, Δημοτικών και των Γυμνασίων»).

Σκοπός των «Εργαστηρίων δεξιοτήτων» είναι η ενίσχυση της καλλιέργειας ήπιων δεξιοτήτων, δεξιοτήτων ζωής και δεξιοτήτων τεχνολογίας και επιστήμης στις μαθήτριες και στους μαθητές, σε συνδυασμό με τη διαμόρφωση ενός σύγχρονου πλαισίου προγράμματος με δομή Ανοικτών Προγραμμάτων Σπουδών και Διαδικασιών. Επιπροσθέτως, τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων επιτρέπουν στις μαθήτριες και στους μαθητές να αξιοποιούν καλύτερα τη γνώση και να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις ενός διαρκώς μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο αυτό, αξιοποιείται εκπαιδευτικό υλικό βασισμένο στη φιλοσοφία των ανοιχτών και διαβαθμισμένων Προγραμμάτων Σπουδών και εργαστηριακής μάθησης ανά θεματικό πυλώνα σε σπειροειδή εξέλιξη (ανάταξη) από το Νηπιαγωγείο ως και την Γ' Γυμνασίου. Για την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού έχει δημιουργηθεί ειδική ψηφιακή πλατφόρμα «Εργαστήρια Δεξιοτήτων 21+» <http://iep.edu.gr/el/psifiako-arithmetirio/skill-labs>. Οι στοχοθετημένες δεξιότητες ομαδοποιούνται και καλλιεργούνται σε τέσσερις κύκλους στοχοθεσίας σύμφωνα με την ΥΠ.Α. 94236/ΓΔ4/2021 (ΦΕΚ 3567/Β/4-8-2021), ως ακολούθως:

⁴ Κασσωτάκης Μ., (2004). *Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός. Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Δαρδανός.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα είναι οργανωμένα σε τέσσερις (4) βασικές θεματικές και συνακόλουθα, σε πλαίσια προγραμμάτων σπουδών για την καλλιέργεια δεξιοτήτων και μπορούν να καλύπτουν περισσότερες επιμέρους θεματικές. Οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν το εκπαιδευτικό υλικό για να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν αντίστοιχα Εκπαιδευτικά Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων. Ο σχεδιασμός περιλαμβάνει υποχρεωτικά την υλοποίηση των τεσσάρων (4) Θεματικών Ενοτήτων και δύναται να περιλαμβάνει από 5 έως 7 Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων δηλαδή 5 έως 7 εβδομάδες ανά Θεματική Ενότητα (20 ως 28 Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων συνολικά), σύμφωνα με την ΥΠ.Α. 94236/ΓΔ4/2021 (ΦΕΚ 3567/Β/4-8-2021).

2.3. Ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός στα Εργαστήρια Δεξιότητων

Στην εγκύκλιο με αρ. 94236/ΓΔ4/4-8-21 (ΦΕΚ 3567/Β/04-08-2021) σχετικά με το «Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών για τα Εργαστήρια Δεξιότητων όλων των τύπων σχολικών μονάδων, Νηπιαγωγείων, Δημοτικών και των Γυμνασίων» ορίζεται ότι **«στη Γ΄ Γυμνασίου οι Θεματικές Ενότητες των Εργαστηρίων Δεξιότητων συνδέονται με τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό ως Θεματική Ενότητα «ομπρέλα».**

Ο Σ.Ε.Π. και το εκπαιδευτικό υλικό της ψηφιακής πλατφόρμας Εργαστήρια Δεξιότητων 21+ εφαρμόζεται μέσω μεθόδων και στρατηγικών που αξιοποιούν τη μεθοδολογία της βιωματικής, διερευνητικής - ανακαλυπτικής μάθησης του προγράμματος σπουδών των Εργαστηρίων Δεξιότητων. Οι παρούσες οδηγίες εφαρμογής και διδασκαλίας του Σ.Ε.Π. παρουσιάζουν τους τέσσερις (04) θεμελιώδεις άξονες του Σ.Ε.Π., τα περιεχόμενα και τα μαθησιακά αποτελέσματα για κάθε άξονα καθώς και ενδεικτικές δραστηριότητες και υποστηρικτικό υλικό ανοιχτής πρόσβασης, συμπληρωματικά με το υλικό της ψηφιακής πλατφόρμας Εργαστηρίων Δεξιότητων 21+. Επιπρόσθετα, αναφέρονται σε μεθόδους και στρατηγικές με βάση τις οποίες μπορούν να υλοποιηθούν οι προτεινόμενες δραστηριότητες. Σε κάθε περίπτωση, κάθε εργαστήριο δεξιότητων θα πρέπει να συνδέεται με τις σε τέσσερις (4) βασικές θεματικές των Εργαστηρίων Δεξιότητων (εγκύκλιος 94236/ΓΔ4/4-8-21, ΦΕΚ 3567/Β/04-08-2021).

Εκτός όμως από την υποχρεωτική εφαρμογή στη Γ΄ τάξη Γυμνασίου, είναι δυνατόν να εφαρμοστούν διαθεματικά σε όλες τις τάξεις της υποχρεωτικής εκπαίδευσης προγράμματα καλλιέργειας δεξιότητων με στόχο την επαγγελματική ανάπτυξη των μαθητών και μαθητριών, μέσα από τις τέσσερις (4) θεματικές ενότητες των Εργαστηρίων Δεξιότητων που έχουν εισαχθεί στο υποχρεωτικό ωρολόγιο πρόγραμμα των Νηπιαγωγείων – Δημοτικών και Γυμνασίων.

3. Προτεινόμενες μέθοδοι και στρατηγικές εφαρμογής των δραστηριοτήτων και του εκπαιδευτικού υλικού

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού προτείνεται να αξιοποιηθούν οι παρακάτω μέθοδοι και στρατηγικές:

- Συγκρότηση ομάδας (συμβόλαιο)

Βασικές οδηγίες υλοποίησης: η διεργασία συμβολαίου για τις σχέσεις στη σχολική τάξη είναι μια συμφωνία αφενός μεταξύ του/της εκπαιδευτικού και των μαθητών/τριών και αφετέρου των μαθητών/τριών μεταξύ τους. Απαιτεί πλαίσιο που ευνοεί τη δημιουργία ενός συγκινησιακού κλίματος ασφάλειας και εμπιστοσύνης ανάμεσα στον εκπαιδευτικό και τους μαθητές. Ο/η εκπαιδευτικός επεξεργάζεται με τους μαθητές/τριες και προσδιορίζουν από κοινού τις δεσμεύσεις ατομικών υποχρεώσεων έναντι της ομάδας. Η διαδικασία είναι θεμιτό να έχει ως αποτέλεσμα τη σύνταξη σαφών δεσμεύσεων κάθε μέλους της ομάδας (μαθητής/-τρια) έναντι των άλλων μελών.

- Η εργασία σε κύκλο

Η δημιουργία ενός ζεστού και φιλόξενου χώρου και η μορφή της κυκλικής συνάθροισης της τάξης είναι περισσότερο αποτελεσματική για τη μετάδοση πληροφοριών, την εξασφάλιση της συμμετοχής όλων, την καλύτερη δυνατή συγκέντρωση της προσοχής των μαθητών/τριών,

την επικοινωνία (βλέπουν όλοι το πρόσωπο που μιλάει) καθώς και για την επιτέλεση άλλων λειτουργιών (γνωστικών, συναισθηματικών κ.ά.).

- **Παιχνίδι ρόλων**

Βασικές οδηγίες υλοποίησης: πρόκειται για μια δραστηριότητα κατά την οποία μια ομάδα εκ των μαθητών/-τριών, αναλαμβάνει την αναπαράσταση μιας λειτουργίας ή ενός γεγονότος με στόχο τη μάθηση. Για τη πραγματοποίησή της απαιτείται η επιλογή του θέματος από τα περιεχόμενα της ενότητας, καθορίζονται οι εκπαιδευτικοί στόχοι και οι ρόλοι των συμμετεχόντων στην δραστηριότητα. Στην πραγματοποίηση είναι δυνατόν να συμμετέχει και ο/η εκπαιδευτικός της τάξης.

- **Βιωματικές ασκήσεις και δραστηριότητες, Εργαλεία Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Εργαλεία Αυτό-αξιολόγησης Δεξιοτήτων Ζωής και Σταδιοδρομίας, Ευρωπαϊκά εργαλεία κινητικότητας και διαφάνειας προσόντων (Europass)**

Η πραγματοποίηση βιωματικών ασκήσεων, δραστηριοτήτων (π.χ. δραματοποίηση, συμπλήρωση φύλλων εργασίας και αναστοχασμός, κ.ά.), η χρήση εργαλείων επαγγελματικού προσανατολισμού (π.χ. ερωτηματολόγιο επαγγελματικών ενδιαφερόντων κ.ά.) και εργαλείων αυτό-αξιολόγησης (π.χ. ερωτηματολόγια αυτό-αξιολόγησης) είναι δυνατόν να εντάσσεται στο πλαίσιο λειτουργίας των ομάδων εργασίας. Η βιωματική εμπειρία δίνει το έναυσμα για να ακολουθήσει συζήτηση στις ομάδες ή/ και στην ολομέλεια της τάξης. Το περιεχόμενο σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να συνδέεται με τους θεματικούς άξονες του Σ.Ε.Π. και του πλαισίου προγράμματος σπουδών των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων (θεματικές ενότητες).

- **Αγώνες επιχειρηματολογίας –αντιλογίας**

Οι μαθητές/τριες χωρίζονται σε ομάδες και καλούνται να διατυπώνουν με λογική διάρθρωση τα επιχειρήματά τους, να ανταλλάξουν απόψεις και να αντιπαρατεθούν ως προς τα επιχειρήματά τους υπέρ ή εναντίων μιας δεδομένης θέσης συνεισφέροντας στην σφαιρικότερη και πληρέστερη κατανόηση ενός ζητήματος. Η επιλογή του θέματος – ζητήματος ή δεδομένης θέσης, πραγματοποιείται από τα περιεχόμενα κάθε θεματικού άξονα και του πλαισίου προγράμματος σπουδών των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων (θεματικές ενότητες).

- **Δραστηριότητες αφήγησης ιστοριών πράξεων και τύπων συμπεριφοράς που συνδέονται με χαρακτηριστικά προσωπικότητας, ικανότητες, προσόντα, ενδιαφέροντα, επιτεύγματα, δεξιότητες**

Βασικές οδηγίες: Αφήγηση μιας ιστορίας πραγματοποιείται όταν παρουσιάζουμε γεγονότα με μια ορισμένη χρονική σειρά και δομή (αρχή-μέση-τέλος). Η αφήγηση μπορεί να είναι προφορική ή γραπτή (αφήγημα) και αναφέρεται στο χώρο, το χρόνο, τις σκέψεις και τα συναισθήματα μιας πράξης ή ενός τύπου συμπεριφοράς. Η δραστηριότητα μπορεί να πραγματοποιηθεί σε ομάδες.

- **Το γενεόγραμμα (γονόγραμμα) των επαγγελματιών της οικογένειας των μαθητών/τριών (σε αναλογία με το οικογενειακό γενεόγραμμα)**

Βασικές οδηγίες υλοποίησης : το γενεόγραμμα των επαγγελματιών της οικογένειας είναι ένα είδος γενεαλογικού δέντρου στο οποίο αποτυπώνεται το οικογενειακό ιστορικό των

επαγγελματικών δραστηριοτήτων της οικογένειας του μαθητή/-τριας (επαγγελματικές δραστηριότητες όλων των μελών της οικογένειας) καθώς και το ιστορικό για τις δύο προηγούμενες γενιές του μαθητή/-τριας από την πλευρά κάθε γονέα ξεχωριστά (πατέρας-μητέρα, κηδεμόνες).

- **Επισκέψεις δια ζώσης ή εξ αποστάσεως σε χώρους εργασίας (δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, οργανισμούς & επιχειρήσεις)**

Βασικές οδηγίες υλοποίησης: Απαιτείται ο προγραμματισμός της ομάδας/τάξης και του σχολείου, η επικοινωνία με την επιχείρηση, η υλοποίηση της επίσκεψης στο πλαίσιο του σχολικού προγράμματος, η προετοιμασία των μαθητών/-τριών, η σύνταξη ερωτηματολογίου επίσκεψης και η αξιοποίηση της εμπειρίας μετά την επίσκεψη: συμπεράσματα, δημιουργία υλικού (αφίσσα, πρακτικά, κείμενα, βίντεο, ημερίδα παρουσίασης στο σχολείο κ.ά.) Η επίσκεψη σε χώρους εργασίας εξυπηρετεί διττό στόχο: αφενός την ενημέρωση για την παραγωγική δραστηριότητα της επιχείρησης και αφετέρου τη γνωριμία με θέσεις εργασίας της επιχείρησης/οργανισμού, τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες, τις απαιτήσεις τους σε προσόντα, δεξιότητες και ικανότητες. Στο πλαίσιο των εν λόγω δράσεων εντάσσονται μεταξύ άλλων και επισκέψεις σε οργανισμούς και επιχειρήσεις που σχετίζονται με το χώρο του πολιτισμού και των τεχνών (ενδεικτικά: μουσεία, αρχαιολογικοί και άλλοι χώροι, επίσημα σωματεία κ.ά.) του περιβάλλοντος (ενδεικτικά: δήμοι, σύλλογοι και επίσημα σωματεία κ.ά.) καθώς και φορέων της Ε.Ε. στην Ελλάδα (π.χ. Γραφεία Αντιπροσωπείας της Ε.Ε., Cedefop, κ.ά.).

Συνεντεύξεις δια ζώσης ή εξ αποστάσεως με επαγγελματίες, ακαδημαϊκούς, επιχειρηματίες διαφόρων τομέων και ειδικοτήτων («Επαγγελματικά πρότυπα»)

Βασικές οδηγίες υλοποίησης: επιλογή του/των προσώπου/ων που θα δώσουν συνέντευξη σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα των μαθητών/-τριών, προετοιμασία των μαθητών/-τριών για την επικοινωνία με το πρόσωπο, προετοιμασία των ερωτήσεων της συνέντευξης (γραπτό ερωτηματολόγιο **στη βάση των θεματικών ενοτήτων των επαγγελματικών μονογραφιών**), πραγματοποίηση της συνέντευξης, αξιοποίηση των πληροφοριών στην τάξη. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στα χαρακτηριστικά του επαγγελματικού προτύπου που θα επιλεγεί για τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων της δραστηριότητας. Η εθνικότητα, η ηλικία, το φύλο, η κοινωνική τάξη, η ικανότητα του/της επαγγελματία στη μετάδοση πληροφοριών με σαφήνεια είναι μερικά από τα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν προκειμένου οι μαθητές/-τριες να μπορούν να ταυτιστούν μαζί του/της και να κινητοποιηθούν από την παρουσία του/της. Κρίνεται θεμιτό στην επιλογή των προσώπων να συμπεριληφθούν κατά το δυνατόν νέοι απόφοιτοι της σχολικής μονάδας ή γονείς των μαθητών/-τριών της ομάδας ή της σχολικής μονάδας, ακόμα και οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί. Η πραγματοποίηση είναι δυνατό να γίνει με διάφορους τρόπους: επισκέψεις των επαγγελματιών στην τάξη, τηλεδιασκέψεις, διαζώσης συνεντεύξεις –επισκέψεις των μαθητών/-τριών, τηλεφωνικές συνεντεύξεις, συνεντεύξεις των μαθητών/-τριών εκτός ωρών σχολικού προγράμματος και αξιοποίηση στην τάξη κ.ά.). Συστήνεται η αξιοποίηση των προγραμμάτων της πλατφόρμας των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων 21+ του Ι.Ε.Π. ή η υλοποίηση εγκεκριμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων που αφορούν στη θεματική του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού από την **διαδικτυακή εκπαιδευτική πύλη του Υ.ΠΑΙ.Θ.**

- **Επιχειρηματίες «πρότυπα»**

Βασικές οδηγίες υλοποίησης: Πρόκειται για πραγματοποίηση επίσκεψης επιχειρηματιών στην τάξη κατά τη διάρκεια της οποίας **οι επιχειρηματίες μοιράζονται την εμπειρία τους σχετικά με την ίδρυση και τη λειτουργία μιας επιχείρησης με την/ τις ομάδα / ομάδες μαθητών/-τριών**. Τα πρότυπα πρέπει να επιλέγονται με ιδιαίτερη προσοχή σύμφωνα με όσα αναφέρονται παραπάνω για τις συνεντεύξεις με επαγγελματίες, εκπαιδευτικούς, ακαδημαϊκούς κ.ά. και κατά προτίμηση να είναι τοπικοί επιχειρηματίες με τους οποίους οι μαθητές/-τριες να μπορούν να ταυτιστούν. Οι επιχειρηματίες θα κληθούν να περιγράψουν έναν ρεαλιστικό απολογισμό της επιχειρηματικής τους διαδρομής και να αναφερθούν στις δεξιότητες και τα χαρακτηριστικά που απαιτούνται για έναν επιτυχημένο επιχειρηματία. Επίσης, αφηγούνται τις προσωπικές επιχειρηματικές τους διαδρομές. Ακόμα, κρίνεται σημαντικό οι μαθητές/-τριες, με τον συντονισμό του/της εκπαιδευτικού της τάξης να προετοιμάζουν τις ερωτήσεις που θα υποβάλλουν (π.χ. ερωτήσεις για την εκπαιδευτική διαδρομή, τη δημιουργία της επιχειρηματικής ιδέας, τη συγκρότηση της επιχείρησης, την καθημερινή της διαχείριση, τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις τους, τα πλεονεκτήματα και τους κινδύνους, κ.ά.).

- **Συναντήσεις – Συνεντεύξεις μεταξύ ομοτίμων στην τάξη**

Βασικές οδηγίες υλοποίησης: Η μέθοδος της συνάντησης με ομότιμους είναι πολύ πρωτοποριακή. Στις περισσότερες των περιπτώσεων οι ομότιμοι είναι φοιτητές/-τριες και «πρεσβευτές» που ενημερώνουν, μεταφέρουν την εμπειρία τους και απαντούν στις ερωτήσεις των μαθητών/-τριών σχετικά με τις επιλογές τους για τις σπουδές τους, την επαγγελματική ή όποια άλλη εθελοντική δραστηριότητα πραγματοποίησαν.

- **Διοργάνωση Ημερών Σταδιοδρομίας με θέμα τα Επαγγέλματα**

Με την μέθοδο αυτή οι μαθητές/-τριες έρχονται σε επαφή με επαγγελματίες και συγκεντρώνουν πληροφορίες μέσα από τις προσωπικές τους αφηγήσεις για τα επαγγέλματα που ασκούν. Ισχύουν όσα έχουν δοθεί ως οδηγίες παραπάνω για την υλοποίηση συνεντεύξεων με επαγγελματικά πρότυπα (βήματα-διαδικασία και επιλογή των προσώπων). Κρίνεται επίσης θεμιτό στην επιλογή των επαγγελματικών προτύπων να συμπεριλαμβάνονται απόφοιτοι και γονείς των μαθητών/τριών της ομάδας ή της σχολικής μονάδας, εκπρόσωποι δημοσίων δομών παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής και υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.) (π.χ. ειδικοί παιδαγωγοί, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί κ.ά.) και οι Υπεύθυνοι Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού από κάθε Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

- **Διοργάνωση Ημερών Σταδιοδρομίας με θέμα τις Εκπαιδευτικές Διαδρομές**

Ισχύουν οι βασικές οδηγίες υλοποίησης ως ανωτέρω. Συστήνεται η πρόσκληση στη σχολική μονάδα Υπευθύνων Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού από κάθε Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

- **Συμμετοχή σε διαγωνισμούς επιχειρηματικότητας**

Διοργάνωση του διαγωνισμού σε επίπεδο σχολείου, ή συμμετοχή σε διαγωνισμούς σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο. Η συμμετοχή μπορεί να υποστηριχθεί από εγκεκριμένους φορείς και εγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα από την διαδικτυακή εκπαιδευτική πύλη του Υ.ΠΑΙ.Θ. και προσφέρει τη δημιουργία – ανάπτυξη ενός πραγματικού επιχειρηματικού σχεδίου το οποίο εποπτεύεται από έναν σύμβουλο-μέντορα του Σωματείου.

- **Καλλιτεχνική έκφραση**

Δραστηριότητες παραγωγής «προϊόντων» για όλες τις ανωτέρω αναφερόμενες δραστηριότητες: power point, βίντεο - ντοκιμαντέρ, μικρά θεατρικά, τραγούδια, συνθήματα, αφίσες, κολλάζ, κείμενα (π.χ. αφηγηματικά, ποιητικά, μουσικά, κινηματογραφικά, θεατρικά κ.ά.), podcast (διαδικτυακές ραδιοφωνικές μεταδόσεις), οργάνωση έκθεσης στο σχολείο, σύνταξη εντύπου π.χ. εφημερίδας, ανάρτηση των συλλογικών ή/και ανώνυμων συμπερασμάτων, πορισμάτων και του λοιπού υλικού σε πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκαίτευσης (π.χ. e-classήe-me) κ.λ.π.

- **Διαθεματικότητα με την οπτική του Σ.Ε.Π.**

Η διαθεματική προσέγγιση με την οπτική του Σ.Ε.Π. αφορά και αναφέρεται τόσο στις θεματικές ενότητες του προγράμματος σπουδών των Εργαστηρίων Δεξιότητων όσο και στα διακριτά γνωστικά αντικείμενα μαθήματα της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που εφαρμόζει ο/η εκπαιδευτικός στην τάξη.

4. Σκοποί, στόχοι και αποτελέσματα

Οι ανωτέρω προτεινόμενες μέθοδοι και στρατηγικές εφαρμογής του Σ.Ε.Π. στο πλαίσιο των Εργαστηρίων Δεξιότητων:

(α) εμπεριέχουν τη διεθνή και εγχώρια εμπειρία από το γνωστικό αντικείμενο του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού

(β) αξιοποιούν γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που έχουν αποκτήσει οι μαθητές και οι μαθήτριες μέσα από τα προγράμματα σπουδών των γνωστικών αντικειμένων του σχολείου καθώς και των Εργαστηρίων Δεξιότητων των προηγούμενων τάξεων

(γ) επιτυγχάνουν την ισορροπία μεταξύ σύνθετων θεωρητικών προσεγγίσεων της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και της πράξης ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να επωφεληθούν τα μέγιστα από τον βιωματικό χαρακτήρα και το θεωρητικό υπόβαθρο κάθε προγράμματος

(δ) εισάγουν τους μαθητές και τις μαθήτριες στις βασικές έννοιες της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας και Επαγγελματικού Προσανατολισμού με απώτερο σκοπό την καλλιέργεια της προσωπικότητάς τους και την ανάπτυξη Δεξιότητων Ζωής και Σταδιοδρομίας

(ε) δίνουν την ευκαιρία σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες ανεξαιρέτως να αναστοχαστούν, να ανακαλύψουν και να αξιοποιήσουν τις δυνατότητές, τις ικανότητες και τα προσόντα τους καθώς και αντλήσουν έγκυρη και αξιόπιστη πληροφόρηση για τις σπουδές, τα επαγγέλματα και την αγορά εργασίας

(στ) υποστηρίζουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σταδιοδρομίας

(ζ) παρέχουν ένα διαφοροποιημένο και ευέλικτο πλαίσιο μέσα στο οποίο είναι δυνατόν να καλυφθούν οι διαφορετικές ανάγκες των μαθητών/-τριών αναφορικά με τη διαχείριση της σταδιοδρομίας τους.

5. ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ - Γ΄ Γυμνασίου

Διάρκεια: 1 ώρα/εβδομάδα για το σύνολο του διδακτικού έτους

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ 1	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ <i>Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να:</i>	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
<p><i>Λίγα λόγια για τον Σ.Ε.Π.</i></p> <p><i>Ο κόσμος της εργασίας τον 21^ο αιώνα</i></p> <p>Περιεχόμενα</p> <p>Βασικές έννοιες: είδη εκπαίδευσης, δια βίου μάθηση, ικανότητες δια βίου μάθησης</p> <p>Βασικές έννοιες: εργασία, δια βίου σταδιοδρομία, επαγγελματική ανάπτυξη, δεξιότητες ζωής, δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας, Εθνικό & Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, οι 17 στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών</p> <p>Μύθοι για τη σταδιοδρομία</p> <p>Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός (Σ.Ε.Π.): μύθοι, σκοπός και στόχοι</p> <p>Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων (δικαίωμα στον Σ.Ε.Π.)</p> <p>Ενδεικτικές ώρες: 03</p>	<p>Να περιγράφουν τις έννοιες εργασίας, της εκπαίδευσης, της δια βίου σταδιοδρομίας, της δια βίου μάθησης, της επαγγελματικής ανάπτυξης, της βιώσιμης ανάπτυξης</p> <p>Να διακρίνουν τα επίπεδα προσόντων του εθνικού και ευρωπαϊκού πλαισίου</p> <p>Να περιγράφουν τους στόχους του Σ.Ε.Π., να αποσαφηνίσουν το ρόλο του/της εκπαιδευτικού και του συμβούλου επαγγελματικού προσανατολισμού, να αντιληφθούν τη σημασία της ενεργού συμμετοχής στη διαδικασία επαγγελματικής ανάπτυξης</p> <p>Να αναγνωρίζουν και να επεξεργάζονται κριτικά μύθους και δυσλειτουργικές σκέψεις για την εργασία, τη σταδιοδρομία και τα επαγγέλματα</p> <p>Να ανακαλύπτουν τόσο τις υφιστάμενες όσο και τις μελλοντικές προοπτικές εργασίας και σταδιοδρομίας</p>	<p>Ενδεικτικές δραστηριότητες</p> <p>Συγκρότηση ομάδας (συμβόλαιο)</p> <p>Καταιγισμός ιδεών, συγκέντρωση απόψεων και παρουσίαση του γενικού σκοπού, των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων και των εννοτήτων που θα αναπτυχθούν</p> <p>Παιχνίδι ρόλων</p> <p>Αγώνες επιχειρηματολογίας – αντιλογίας (με θέματα που αφορούν βασικές έννοιες του θεματικού άξονα)</p> <p>Επεξεργασία παραμυθιών, λογοτεχνικών κειμένων, κινηματογραφικών ταινιών (αποσπάσματα), θεατρικών έργων εικαστικών δημιουργημάτων κ.λπ. (με θέματα που σχετίζονται με το περιεχόμενο του θεματικού άξονα)</p> <p>Αναζήτηση / περιήγηση στην Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας (αναφορικά με το περιεχόμενο του θεματικού άξονα)</p> <p>Ανάθεση ατομικής εργασίας με θέμα/θέματα που αφορούν στα περιεχόμενα του θεματικού άξονα</p> <p>Ανάθεση εργασίας σε ομάδες με θέμα/θέματα που αφορούν στα περιεχόμενα του θεματικού άξονα</p> <p>Παρουσίαση των πορισμάτων από τις δραστηριότητες που έχουν εφαρμοστεί στην τάξη και συζήτηση</p>

Υποστηρικτικό Υλικό για τον/την εκπαιδευτικό

Νόμος 3879 (Δια βίου Μάθηση)

Νόμος 4763 (Είδη μάθησης, γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες, μαθητεία, Εθνικό και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων κ.λ.π.)

Εθνικό & Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Τα 8 επίπεδα προσόντων

Σύσταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τις 8 ικανότητες δια βίου μάθησης

Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων (δικαίωμα στην ΣΥ.ΕΠ.)

Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο Δεξιότητων

17 στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών

Υ.ΠΑΙ.Θ. – Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας

Θεματικοί κατάλογοι: Στήριξη για τον Σχεδιασμό εδώ Σταδιοδρομίας σου

Περιεχόμενα: Δια βίου Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας (στοιχεία υπηρεσιών ΣΥ.ΕΠ., λειτουργίες, στάδια και αρχές εδώ ΣΥ.ΕΠ.)

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας

Θεματικοί κατάλογοι: Στήριξη για τον Σχεδιασμό εδώ Σταδιοδρομίας σου

Περιεχόμενα: Εργαλεία Αυτό-αξιολόγησης Δεξιότητων Ζωής και Σταδιοδρομίας / Εθνικό Πλαίσιο Δεξιότητων Διαχείρισης Ζωής και Σταδιοδρομίας

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας

Θεματικοί κατάλογοι: Στήριξη για τον Σχεδιασμό εδώ Σταδιοδρομίας σου

Περιεχόμενα: Βασικές Ικανότητες Δια Βίου Μάθησης

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας

Θεματικοί κατάλογοι: Νέες Δεξιότητες Εκπαίδευσης ή/και Κατάρτισης

Περιεχόμενα: Εθνικό Μητρώο Προσόντων

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας

Θεματικοί κατάλογοι: Νέες Δεξιότητες Εκπαίδευσης ή/και Κατάρτισης

Περιεχόμενα: Εκπαίδευση και Κατάρτιση στην Ελλάδα

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.

Θεματικοί Κατάλογοι: Συμβουλευτική και Ε.Π. / Επιμόρφωση Συμβούλων Σταδιοδρομίας / Εγχειρίδια – Εργαλεία ΣΥ.ΕΠ.

Βασικές Αρχές Επαγγελματικής Συμβουλευτικής.

Κεφ.1 «Επαγγελματική Συμβουλευτική. Μύθοι και Αναδυόμενες Τάσεις»

Υ.ΠΑΙ.Θ. – Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.

Θεματικοί Κατάλογοι: Συμβουλευτική και Ε.Π. / Επιμόρφωση Συμβούλων Σταδιοδρομίας / Εγχειρίδια – Εργαλεία ΣΥ.ΕΠ.

Καριεροσκόπιο. Κοιτάζοντας μέσα, κοιτάζοντας έξω, κοιτάζοντας γύρω.

Κεφ. 1 Προετοιμαστείτε

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ 2	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ <i>Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να:</i>	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
<p><i>Κατανοώ τον Εαυτό μου</i></p> <p><i>Ανακαλύπτω τα Χαρακτηριστικά μου</i></p> <p>Περιεχόμενα:</p> <p>Χαρακτηριστικά Προσωπικότητας (σωματικά, διανοητικά, κοινωνικά, συναισθηματικά κ.ά.)</p> <p>Συναισθηματική Νοημοσύνη</p> <p>Επαγγελματικά Ενδιαφέροντα</p> <p>Εργασιακές Αξίες</p> <p>Ικανότητες, Δεξιότητες & Προσόντα Δυνατότητες, Επιτεύγματα, Χαρismaticότητα</p> <p>Οι «Σημαντικοί Άλλοι». Το δίκτυο υποστήριξής μου.</p> <p>Ενδεικτικές ώρες: 06</p>	<p>Να γνωρίσουν καλύτερα τον εαυτό τους</p> <p>Να ανακαλύψουν, να αντιληφθούν και να προσδιορίσουν τα προσωπικά τους στοιχεία</p> <p>Να διακρίνουν τις σχετικές έννοιες τα είδη και τη σημασία τους για τη ζωή και τη σταδιοδρομία</p> <p>Να εντοπίσουν τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους, τα επαγγελματικά τους ενδιαφέροντα, τις εργασιακές τους αξίες, τις ικανότητες, τις δεξιότητες, τα προσόντα και τα επιτεύγματά τους</p> <p>Να αντιληφθούν ότι το σύνολο των προσωπικών τους χαρακτηριστικών αναπτύσσεται και μεταβάλλεται</p> <p>Να διαπιστώσουν ότι τα προσωπικά τους στοιχεία αναπτύσσονται με συστηματική προσπάθεια</p> <p>Να αντιληφθούν τη σχέση και την επίδραση των προσωπικών τους στοιχείων, στις εκπαιδευτικές και στις επαγγελματικές τους επιλογές</p> <p>Να αναρωτηθούν και να εντοπίσουν τα σημαντικά πρόσωπα στη ζωή τους, τις δομές και τα πρόσωπα του δικτύου υποστήριξής τους (σχολείο, κοινότητα, άλλο)</p> <p>Να ασκηθούν στην αυτό-διερεύνηση και στην προσωπική έκφραση (διερεύνηση χαρακτηριστικών, αυτό-παρουσίαση)</p> <p>Να ενδυναμωθούν θετικά ώστε να αποδεχτούν και να εκτιμήσουν τα προσωπικά τους στοιχεία</p> <p>Να δημιουργήσουν έναν προσωπικό φάκελο ατομικών στοιχείων</p>	<p>Ενδεικτικές δραστηριότητες:</p> <p>Ατομικά φύλλα ασκήσεων. Ατομικά φύλλα σύνταξης σύντομων εκθέσεων – αφηγήσεων (από το ενδεικτικό υποστηρικτικό υλικό)</p> <p>Βιωματικές δραστηριότητες (στο περιεχόμενο του θεματικού άξονα)</p> <p>Συζήτηση στην τάξη (με αφορμίσεις από το περιεχόμενο του θεματικού άξονα)</p> <p>Παιχνίδι ρόλων ανάδειξης των δεξιοτήτων, των χαρακτηριστικών, των ικανοτήτων, των επιτευγμάτων, των προσόντων, κ.ά.</p> <p>Δραστηριότητες αφήγησης ιστοριών πράξεων και τύπων συμπεριφοράς που συνδέονται με χαρακτηριστικά προσωπικότητας, ενδιαφέροντα, επιτεύγματα, ικανότητες, δεξιότητες, προσόντα</p> <p>Αναζήτηση / περιήγηση / πραγματοποίηση δραστηριοτήτων στην Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας (αναφορικά με το περιεχόμενο του Θεματικού Άξονα)</p> <p>Αναζήτηση / περιήγηση στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή ταξινόμηση Δεξιοτήτων, Ικανοτήτων και Επαγγελμαμάτων (ESCO) αναφορικά με τις δεξιότητες και τα προσόντα</p> <p>Αναζήτηση / περιήγηση στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με το πλαίσιο LifeComp (Προσωπικές, Κοινωνικές Δεξιότητες, Δεξιότητες του νου, να μαθαίνεις πώς να μαθαίνεις)</p> <p>Αναζήτηση / περιήγηση στο πλαίσιο Επιχειρηματικών Ικανοτήτων (EntreComp)</p> <p>Αυτοπαρουσίαση από τους μαθητές/-τριες</p> <p>Ανάθεση ατομικής εργασίας (σε θέματα που αφορούν στα περιεχόμενα του θεματικού άξονα π.χ. διερεύνηση των εννοιών της προσωπικότητας, των ικανοτήτων, των δεξιοτήτων, των προσόντων, κ.τ.λ.). Παρουσίαση των πορισμάτων στην τάξη και συζήτηση</p> <p>Ανάθεση εργασίας σε ομάδες (σε θέματα που αφορούν στα περιεχόμενα του θεματικού άξονα). Παρουσίαση των πορισμάτων στην τάξη και συζήτηση</p> <p>Το γενεόγραμμα (γονόγραμμα) των επαγγελματιών της οικογένειας των μαθητών/-τριών (σε αναλογία με το οικογενειακό γενεόγραμμα)</p>

Υποστηρικτικό Υλικό για τον/την εκπαιδευτικό

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.

Θεματικοί Κατάλογοι: Συμβουλευτική και Ε.Π. / Επιμόρφωση Συμβούλων Σταδιοδρομίας / Εγχειρίδια – Εργαλεία ΣΥ.ΕΠ.

Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Δια Βίου Σταδιοδρομίας. Εγχειρίδιο πρακτικής εφαρμογής για Συμβούλους Σταδιοδρομίας. Μέρος Β: Ασκήσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων δια βίου διαχείρισης σταδιοδρομίας

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ. Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας

Θεματικοί κατάλογοι: Στήριξη για τον Σχεδιασμό εδώ Σταδιοδρομίας σου

Περιεχόμενα: Εργαλεία Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ερωτηματολόγιο Ενδιαφερόντων, Ερωτηματολόγιο Αξιών, Ερωτηματολόγιο Επαγγελματικών Αποφάσεων)

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας

Θεματικοί κατάλογοι: Στήριξη για τον Σχεδιασμό εδώ Σταδιοδρομίας σου

Περιεχόμενα: Εργαλεία Αυτό-αξιολόγησης Δεξιοτήτων Ζωής και Σταδιοδρομίας (Αυτό-αξιολόγηση Ικανότητας Σχεδιασμού Σταδιοδρομίας και Λήψης Απόφασης, Αυτό-αξιολόγηση Μετα-γνωστικής Ικανότητας, Αυτό-αξιολόγηση Συναισθηματικής Νοημοσύνης, Αυτό-αξιολόγηση ευκαιριών εκπαίδευσης ή/και εργασίας, Αυτό-αξιολόγηση επικοινωνιακών Δεξιοτήτων.

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας

Θεματικοί κατάλογοι: Στήριξη για τον Σχεδιασμό εδώ Σταδιοδρομίας σου

Περιεχόμενα: Ατομικός Φάκελος Δεξιοτήτων- E-portfolio

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας

Θεματικοί κατάλογοι: Στήριξη για τον Σχεδιασμό εδώ Σταδιοδρομίας σου

Περιεχόμενα: Europass / Ευρωπαϊκή Πύλη Europass / Αξιολογήστε τις ψηφιακές σας δεξιότητες

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας

Θεματικοί κατάλογοι: Στήριξη για τον Σχεδιασμό εδώ Σταδιοδρομίας σου

Περιεχόμενα: Πώς θα καταλάβω ότι είμαι χαρισματικός/η;

Ευρωπαϊκό Σύστημα Ταξινόμησης Δεξιοτήτων, Ικανοτήτων και Επαγγελμάτων (ESCO) / Αναζήτηση Δεξιοτήτων & Αναζήτηση Προσόντων

Πλαίσιο LifeComp της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Προσωπικές, Κοινωνικές Δεξιότητες, Δεξιότητες του νου, να μαθαίνεις πώς να μαθαίνεις)

Πλαίσιο Επιχειρηματικών Ικανοτήτων (EntreComp) (15 επιχειρηματικές ικανότητες)

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.

Θεματικοί κατάλογοι: Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός (ΣΥ.ΕΠ.) / Εγχειρίδια – Εργαλεία ΣΥ.ΕΠ.

Μελέτη για τους ανερχόμενους επαγγελματικούς τομείς στην Ελλάδα και νέες δεξιότητες (φυλλάδιο)

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ 3	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ <i>Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να:</i>	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
<p><i>Διερευνώ, κατανοώ, μαθαίνω για τις σπουδές, τα επαγγέλματα, την εργασία</i></p> <p>Περιεχόμενα:</p> <p>Το Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα</p> <p>Εκπαιδευτικές Διαδρομές μετά το Γυμνάσιο</p> <p>Διερεύνηση Σπουδών Μετα-δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης</p> <p>Γνωριμία με τα Επαγγέλματα:</p> <p>Τομείς Επαγγελμάτων, Επαγγελματικές Μονογραφίες, Επαγγελματικά Δικαιώματα</p> <p>Η ελληνική και η παγκόσμια οικονομία</p> <p>Εγώ, οι άλλοι και το μέλλον μου</p> <p>Βιώσιμες Επαγγελματικές Επιλογές</p> <p>(Πράσινα Επαγγέλματα)</p> <p>Στερεότυπα και Επαγγελματικές Επιλογές</p> <p>Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες και Επαγγελματική Ανάπτυξη</p> <p>Ενδεικτικές ώρες: 10</p>	<p>Να οραματιστούν μελλοντικές επιλογές εκπαίδευσης, σπουδών, τομέων επαγγελμάτων και ειδικοτήτων</p> <p>Να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με την αναγκαιότητα της ενεργού αναζήτησης έγκυρων και αξιόπιστων πληροφοριών για τις σπουδές, τα επαγγέλματα και την αγορά εργασίας</p> <p>Να αντιληφθούν τη σημασία της πληροφόρησης για τις σπουδές τα επαγγέλματα και την αγορά εργασίας για τον σχεδιασμό της σταδιοδρομίας τους</p> <p>Να αναπτύξουν ικανότητες αναζήτησης και ανάλυσης των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών πληροφοριών για τις σπουδές και τα επαγγέλματα</p> <p>Να επιχειρηματολογούν ως προς την αξία της δια βίου αναζήτησης εκπαιδευτικών και επαγγελματικών πληροφοριών σύμφωνα με τις επιθυμίες τους</p> <p>Να διερευνήσουν εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές – διαδρομές</p> <p>Να διερευνήσουν βιώσιμες επαγγελματικές επιλογές και να διαμορφώσουν κοινωνική ευαισθησία</p> <p>Να αντιληφθούν την αμοιβαιότητα της σχέσης τους με το περιβάλλον και να ενημερωθούν για επαγγελματικές επιλογές που συμβάλλουν σε έναν καλύτερο κόσμο (πράσινα επαγγέλματα-νέες διαδρομές)</p> <p>Να ευαισθητοποιηθούν για στερεοτυπικές επιλογές σπουδών και επαγγελμάτων καθώς και για θέματα διαφορετικότητας (π.χ. φύλο και επαγγελματικές επιλογές, επαγγέλματα S.T.E.M.: Science, Technology, Engineering, Mathematics, STEAM: Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες κ.ά.)</p>	<p>Ενδεικτικές δραστηριότητες</p> <p>Ανάθεση ατομικής εργασίας με θέμα/θέματα που αφορούν στα περιεχόμενα του θεματικού άξονα. Παρουσίαση των πορισμάτων στην τάξη και συζήτηση</p> <p>Ανάθεση εργασίας σε ομάδες με θέμα/θέματα που αφορούν στα περιεχόμενα του θεματικού άξονα. Παρουσίαση των πορισμάτων στην τάξη και συζήτηση</p> <p>Αναζήτηση και εξερεύνηση έγκυρων και αξιόπιστων πηγών (έντυπα, ηλεκτρονικά κ.ά.) εκπαιδευτικής και επαγγελματικής πληροφόρησης (σπουδές / επαγγέλματα)</p> <p>Αναζήτηση / περιήγηση στην Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας (αναφορικά με το περιεχόμενο του Θεματικού Άξονα)</p> <p>Αναζήτηση / περιήγηση στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή ταξινόμηση Δεξιοτήτων, Ικανοτήτων και Επαγγελμάτων (ESCO) αναφορικά με τα επαγγέλματα</p> <p>Αναζήτηση / περιήγηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων αναφορικά με τις εκπαιδευτικές διαδρομές μετά το Γυμνάσιο</p> <p>Αναζήτηση / περιήγηση σε ιστοσελίδες Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και των ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης</p> <p>Αναζήτηση στο διαδίκτυο (μελέτη των απαιτούμενων προσόντων, ικανοτήτων, δεξιοτήτων κτλ.)</p> <p>Προβολή ταινιών – βίντεο με βιογραφίες, αφηγήσεις, ιστορίες ζωής</p> <p>Παρουσίαση πολυμεσικού υλικού συνεντεύξεων</p> <p>Μελέτη υλικού βιογραφιών ζωής διακεκριμένων επιστημόνων, ακαδημαϊκών, άλλων επαγγελματιών ή ανθρώπων της εκπαίδευσης, του πολιτισμού, των επιστημών, των γραμμάτων και των τεχνών</p> <p>Σύνταξη δομημένου ερωτηματολογίου συνέντευξης με επαγγελματίες, εκπαιδευτικούς, επιχειρηματίες, ακαδημαϊκούς ή /και ερωτηματολογίου επίσκεψης σε χώρους εργασίας</p> <p>Επισκέψεις δια ζώσης ή εξ αποστάσεως σε σχολικές μονάδες (Γενικά και Επαγγελματικά Λύκεια), Δ.Ι.Ε.Κ., Πανεπιστήμια και Σχολές (π.χ. «μέρες «Ανοιχτών Πυλών» για την επίσκεψη μαθητών/τριών στις Σχολές και τα Τμήματα των Πανεπιστημίων)</p>

		<p>Επισκέψεις δια ζώσης ή εξ αποστάσεως σε χώρους εργασίας (δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, οργανισμούς & επιχειρήσεις)</p> <p>Επισκέψεις δια ζώσης ή εξ αποστάσεως σε χώρους εργασίας (δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, οργανισμούς & επιχειρήσεις). Job shadowing (παρακολούθηση μιας ημέρας εργασίας ενός επαγγελματία)</p> <p>Συνεντεύξεις δια ζώσης ή εξ αποστάσεως με επαγγελματίες, εκπαιδευτικούς, ακαδημαϊκούς, επιχειρηματίες διαφόρων τομέων και ειδικοτήτων («Επαγγελματικά πρότυπα»)</p> <p>Συναντήσεις – Συνεντεύξεις μεταξύ ομοτίμων στην τάξη</p> <p>Διοργάνωση Ημερών Σταδιοδρομίας με θέμα τις Εκπαιδευτικές Διαδρομές</p> <p>Διοργάνωση Ημερών Σταδιοδρομίας με θέμα τα Επαγγέλματα</p> <p>Δραστηριότητες αξιολόγησης / κριτικής αποτίμησης των πληροφοριών που συλλέχθηκαν στην τάξη (ερωτηματολόγια, φύλλα αξιολόγησης– αποτίμησης, συζήτηση στην ολομέλεια, συζήτηση ανά ομάδες κ.ά.)</p> <p>Δραστηριότητες παραγωγής «προϊόντων» των ανωτέρω δραστηριοτήτων: power point, βίντεο – ντοκιμαντέρ, κείμενα (π.χ. αφηγηματικά, ποιητικά, μουσικά, κινηματογραφικά, θεατρικά κ.ά.), συνθήματα, αφίσες, κολλάζ, οργάνωση έκθεσης στο σχολείο, σύνταξη εντύπου π.χ. εφημερίδας, κ.ά.</p> <p>Ανάρτηση των συλλογικών ή και των ατομικών πορισμάτων κάθε τάξης ή/και ομάδας ή/και του λοιπού υλικού σε πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης (π.χ. e-class, e-me)</p>
--	--	---

Υποστηρικτικό Υλικό για τον/την εκπαιδευτικό:

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- [Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας](#)

Θεματικοί κατάλογοι: Νέες Δεξιότητες μέσω Εκπαίδευσης ή/και Κατάρτισης

Περιεχόμενα: [Εθνική Βάση Εκπαιδευτικών Ευκαιριών](#)

(«Πλοηγός ευκαιριών εκπαίδευσης και κατάρτισης»)

Υ.ΠΑΙ.Θ. – Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ. – [Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας](#)

Θεματικοί κατάλογοι: Νέες Δεξιότητες μέσω Εκπαίδευσης ή/και Κατάρτισης

Περιεχόμενα: Εκπαίδευση και Κατάρτιση στην Ελλάδα

Περιεχόμενα: Σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, Ανώτατη Εκπαίδευση, Γενικά Λύκεια, Επαγγελματικά Λύκεια, Μεταλυκειακό έτος- Τάξη μαθητείας των ΕΠΑ.Λ., Ανώτατη Εκπαίδευση, Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης, Επαγγελματικές Σχολές Ο.Α.Ε.Δ., Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης, κ.ά.

Υ.ΠΑΙ.Θ.

Θεματικοί κατάλογοι: Λύκειο

Θεματικοί κατάλογοι: Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΕΠΑ.Λ.)

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας
Θεματικοί κατάλογοι: [Σπουδές / Εργασία στην Ευρώπη](#)

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας
Αρχική Σελίδα: [Εμπειρίες Κινητικότητας \(10 νέοι άνθρωποι που σπουδάζουν και δουλεύουν στο εξωτερικό\)](#)

Υ.ΠΑΙ.Θ. –Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας
Θεματικοί κατάλογοι: [Πληροφορίες για τα επαγγέλματα και την αγορά εργασίας](#)
Περιεχόμενα: [Ευρωπαϊκή Πύλη Europass \(Εργασία στην Ευρώπη\)](#)
Περιεχόμενα: [Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών εδώ Αγοράς Εργασίας \(στατιστικά δεδομένα και αναλύσεις για την εξέλιξη των επαγγελμάτων\)](#)

Υ.ΠΑΙ.Θ. –Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας
Θεματικοί κατάλογοι: [Πληροφορίες για τα επαγγέλματα και την αγορά εργασίας](#)
Περιεχόμενα: [Βίντεο Επαγγελμάτων](#)
Περιεχόμενα: [Τέχνη και Πολιτισμός, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση, Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα, Αισθητική, Ομορφιά, Ενέργεια και Περιβάλλον, Κατασκευές, Τεχνολογία, Logistics, Οικονομία και Διοίκηση, Ενημέρωση και Επικοινωνία, Γεωργία, Αλιεία, Κτηνοτροφία, Τρόφιμα, Ποτά, Διατροφή, Νομικά, Εθνική Άμυνα, Δημόσια Τάξη](#)

Υ.ΠΑΙ.Θ. –Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.
Περιεχόμενα: [Κατάλογος Επαγγελματικών Περιγραμμάτων](#)

Υ.ΠΑΙ.Θ. –Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας
Θεματικοί κατάλογοι: [Πληροφορίες για τα επαγγέλματα και την αγορά εργασίας](#)
Περιεχόμενα: [Επαγγέλματα και Εκπαιδευτικές Διαδρομές](#)
Περιεχόμενα: [Διευθυντικά Στελέχη, Υπάλληλοι Γραφείου, Ειδικευμένοι Τεχνίτες και Βιοτέχνες, Ένοπλες Δυνάμεις, Επαγγελματίες, Υπηρεσίες και πωλήσεις, Χειριστές Μηχανημάτων-Οδηγοί, Τεχνικοί και Συναφείς Επαγγελματίες, Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Αλιείς, Ανειδίκευτοι εργάτες](#)

Υ.ΠΑΙ.Θ. –Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.: Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας
Θεματικοί κατάλογοι: [Πληροφορίες για τα επαγγέλματα και την αγορά εργασίας](#)
Περιεχόμενα: [Επαγγέλματα και Εκπαιδευτικές Διαδρομές / Επαγγελματικά Δικαιώματα](#)

Υ.ΠΑΙ.Θ. –Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας
Θεματικοί κατάλογοι: [Πληροφορίες για τα επαγγέλματα και την αγορά εργασίας](#)
Περιεχόμενα: [Πράσινη Μετάβαση](#)
Περιεχόμενα: [Τα πράσινα επαγγέλματα στην Ελλάδα \(μελέτη του Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.\), Δεξιότητες για πράσινα Επαγγέλματα, Σταδιοδρομία σε πράσινο \(φυλλάδιο του Ε.Κ.Π.Α.για μαθητές/-τριες\), Ευρωπαϊκές Πολιτικές για την πράσινη μετάβαση, Yenesis \(οδηγός για τις πράσινες δεξιότητες και θέσεις εργασίας\)](#)

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας
Θεματικοί κατάλογοι: [Στήριξη για τον Σχεδιασμό της Σταδιοδρομίας σου](#)
Περιεχόμενα: [Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες – Στόχοι \(Άνεργοι, Neet, ΑμΕΑ, Πρόσφυγες-Μετανάστες, Εξαρτημένα άτομα, Φυλακισμένοι-Αποφυλακισμένοι κλπ.\)](#)

[Ευρωπαϊκό Σύστημα Ταξινόμησης Δεξιοτήτων, Ικανοτήτων και Επαγγελμάτων \(ESCO\) / Αναζήτηση Επαγγελμάτων](#)

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης (Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ)
[Ειδικότητες Δημόσιων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης \(Δ.Ι.Ε.Κ.\)](#)

Υ.ΠΑΙ.Θ. – Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.

Θεματικοί Κατάλογοι: Συμβουλευτική και Ε.Π. / Επιμόρφωση Συμβούλων Σταδιοδρομίας / Εγχειρίδια – Εργαλεία ΣΥ.ΕΠ.

Καριεροσκόπιο. Κοιτάζοντας μέσα, κοιτάζοντας έξω, κοιτάζοντας γύρω. Κεφ. 4. Αντιληφθείτε εδώ εναλλακτικές επιλογές εδώ (προετοιμασία συνέντευξης, επαγγελματικές πληροφορίες).

Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.)

Αναζήτηση επαγγελματικών μονογραφιών επαγγελμάτων (αλφαβητικά και θεματικά)

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.

Επαγγέλματα και Επαγγελματικά Δικαιώματα

Γραφεία Διασύνδεσης Πανεπιστημίων. Αναζήτηση επαγγελματικών μονογραφιών.

Ενδεικτικά:

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: Μαθηματικός, Φυσικός, Χημικός, Γεωλόγος, Γεωπόνος, Οδοντίατρος, Φαρμακοποιός, Πολιτικός Μηχανικός, Τοπογράφος Μηχανικός, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός, Μηχανολόγος Μηχανικός

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων: Ιστορίας & Αρχαιολογίας, Φιλολογίας, Δημοτικής Εκπαίδευσης, Νηπιαγωγών, Μαθηματικών, Φυσικής, Χημείας, Πληροφορικής, Οικονομικού.

Διαδικτυακές παρουσιάσεις Πανεπιστημιακών Τμημάτων

Ι.Ε.Π. Ψηφιακά σενάρια «Αίσωπος»

Ανακαλύπτω τον εαυτό μου. Υποδειγματικό και Βέλτιστο σενάριο.

Διερευνώ τα ενδιαφέροντά μου και τα επαγγέλματα. Βέλτιστο σενάριο.

Επάγγελμα και Φυσικό Περιβάλλον. Επαρκές σενάριο.

Ο δρόμος εδώ επαγγελματικής μου σταδιοδρομίας .Βέλτιστο σενάριο

Αναζήτηση σε Οικονομικές εφημερίδες και περιοδικά

Αναζήτηση σε ιστοσελίδες οργανισμών για την απασχόληση, την εργασία και τις επιχειρήσεις (Δ.ΥΠ.Α. Σ.Ε.Β., Γ.Σ.Ε.Ε., Ε.Κ.Κ.Ε.)

Αναζήτηση σε ιστοσελίδες ευρωπαϊκών φορέων που παρέχουν ενημέρωση για επαγγέλματα, απασχόληση και θέσεις εργασίας (Europass, Cedefop, ESCO κλπ)

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Διαβίου Μάθησης. «Φύλο και Νέα Επαγγέλματα». Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ 4	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ <i>Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να:</i>	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
<p>Θεματικός Άξονας 04 <i>Οραματίζομαι το μέλλον, επιλέγω, σχεδιάζω, συμμετέχω, ενεργώ, δημιουργώ, καινοτομώ</i></p> <p>Περιεχόμενα: Σχεδιασμός Σταδιοδρομίας και Λήψη Αποφάσεων Σταδιοδρομίας</p> <p>Στοχοθεσία και Σταδιοδρομία</p> <p>Κοινωνική Δικτύωση: Γνωρίζω τις επιχειρήσεις της χώρας μου, του τόπου μου και του εξωτερικού</p> <p>Επιχειρηματικότητα</p> <p>Το Βιογραφικό Σημείωμα Το Ευρωπαϊκό Βιογραφικό Σημείωμα</p> <p>Ενδεικτικές ώρες: 06</p>	<p>Να διαμορφώνουν συγκεκριμένους, μετρήσιμους, ελκυστικούς, ρεαλιστικούς και χρονικά οριοθετημένους στόχους σταδιοδρομίας</p> <p>Να συντάσσουν σχέδια δράσης για την επίτευξη στόχων (με οργανωμένες και συστηματικές προσπάθειες)</p> <p>Να αντιληφθούν τη σημασία των αποφάσεων που αφορούν και σχετίζονται με τη σταδιοδρομία</p> <p>Να εξοικειωθούν με τη συνήθη αλληλουχία σταδίων λήψης απόφασης: γνώση, αξιολόγηση στόχου, εξερεύνηση, δέσμευση, εφαρμογή και επαναξιολόγηση</p> <p>Να αναπτύξουν δεξιότητες και να οικειοποιηθούν στρατηγικές διαχείρισης της επαγγελματικής αναποφασιστικότητας (γνωστικές διαδικασίες επεξεργασίας πληροφοριών, περιορισμός αναβλητικότητας, προετοιμασία για τη διαχείριση δυσκολιών και εμποδίων, διαχείριση της επιθυμίας να ευχαριστούμε τους (σημαντικούς), περιορισμός της επιθυμίας του «ιδανικού» επαγγέλματος, ενεργός, ευέλικτη και εύστοχη στοχοθέτηση, κ.ά.)</p> <p>Να συσχετίζουν τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές τους αποφάσεις με το σχέδιο ζωής και σταδιοδρομίας τους</p> <p>Να αναπτύξουν θετικές προσδοκίες και να ενεργοποιηθούν για την πορεία επίτευξης του εκπαιδευτικού ή επαγγελματικού τους στόχου/στόχων</p> <p>Να οραματίζονται το μέλλον και να αποδίδουν θετικό νόημα στην αλλαγή</p>	<p>Ενδεικτικές δραστηριότητες</p> <p>Ανάθεση ατομικής εργασίας. Παρουσίαση των πορισμάτων στην τάξη και συζήτηση</p> <p>Ανάθεση εργασίας σε ομάδες. Παρουσίαση των πορισμάτων στην τάξη και συζήτηση</p> <p>Καταγραφή και ανάλυση στην τάξη παραγόντων που επηρεάζουν τη λήψη επαγγελματικών και εκπαιδευτικών αποφάσεων (π.χ. τα ατομικά χαρακτηριστικά, το κοινωνικό περιβάλλον, το οικογενειακό περιβάλλον, οι τάσεις ζήτησης και προσφοράς των επαγγελμάτων στην αγορά εργασίας κ.ά.)</p> <p>Σύντομη παρουσίαση στην τάξη από τους μαθητές/-τριες δεικτών, στατιστικών δεδομένων και λοιπών στοιχείων σχετικά με την αγορά εργασίας</p> <p>Αναζήτηση / περιήγηση στην Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας (αναφορικά με το περιεχόμενο του Θεματικού Άξονα)</p> <p>Αναζήτηση/περιήγηση και δημιουργία διαδικτυακού βιογραφικού σημειώματος στην πύλη Europass</p> <p>Αναζήτηση και συλλογή σε ομάδες κειμένων και άλλων στοιχείων από επίσημους φορείς σχετικά με την επιχειρηματικότητα (π.χ. Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ., Cedefop). Παρουσίαση στην τάξη</p> <p>Παιχνίδι ρόλων (π.χ. για το ατομικό σχέδιο σταδιοδρομίας, το βιογραφικό σημείωμα, κ.ά.)</p> <p>Παιχνίδι ρόλων της Εθνικής Πύλης Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας (RealGame)</p> <p>Εκπαιδευτική επίσκεψη σε ή/και πρόσκληση στη σχολική μονάδα εκπροσώπων δημοσίων δομών παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής και υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.) (π.χ. ειδικοί παιδαγωγοί, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί κ.ά.) και δομών παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (Υπεύθυνος Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού της Διεύθυνσης Δ/θμιας Εκπ/σης)</p> <p>Προβολή ταινιών – βίντεο με βιογραφίες, αφηγήσεις, ιστορίες ζωής «Επαγγελματικών Προτύπων»</p> <p>Μελέτη περιπτώσεων- προσωπικών ιστοριών</p>

	<p>Να περιγράφουν με απλό τρόπο την έννοια της επιχειρηματικότητας</p> <p>Να αναπτύξουν επιχειρηματικές δεξιότητες: πρωτοβουλίας, αυτοπεποίθησης, δημιουργικότητας, υπευθυνότητας και αποφασιστικότητας</p> <p>Να κατονομάζουν τις βασικές ενότητες και να περιγράφουν τα περιεχόμενα του βιογραφικού σημειώματος</p> <p>Να ευαισθητοποιηθούν αναφορικά με τη λειτουργία του βιογραφικού σημειώματος</p> <p>Να αναπτύξουν δεξιότητες αυτοπαρουσίασης</p> <p>Να αναπτύξουν δεξιότητες ομαδικής εργασίας, επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης</p>	<p>Μελέτη υλικού: κείμενα (π.χ. αφηγηματικά, ποιητικά, μουσικά, κινηματογραφικά, θεατρικά κ.ά.), podcast (διαδικτυακές ραδιοφωνικές μεταδόσεις), ή/και βιογραφίες και ιστορίες ζωής διακεκριμένων επιχειρηματιών, επιστημόνων, ακαδημαϊκών, άλλων επαγγελματιών ή ανθρώπων της εκπαίδευσης, του πολιτισμού, των επιστημών, των γραμμάτων και των τεχνών</p> <p>Επισκέψεις (διά ζώσης ή εικονικές) σε χώρους εργασίας – τοπικές επιχειρήσεις</p> <p>Συμμετοχή σε εργαστήρια ή κέντρα καινοτομίας φορέων, επιχειρήσεων και οργανισμών</p> <p>Εκπαιδευτική επίσκεψη σε χώρους εργασίας και γνωριμία με τα επαγγέλματα της τοπικής οικονομίας. Παρακολούθηση επιχειρηματιών/επαγγελματιών εν ώρα εργασίας (JobShadowing).</p> <p>Συμμετοχή σε διαγωνισμούς επιχειρηματικότητας / εγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα από το Υ.ΠΑΙ.Θ.</p> <p>Επιχειρηματικά έργα (project). Οι μαθητές/-τριες δημιουργούν ένα δικό τους έργο –επιχείρηση (π.χ. για ένα καινοτόμο προϊόν, υπηρεσία κ.ά.).</p> <p>Δραστηριότητες παραγωγής «προϊόντων» των ανωτέρω δραστηριοτήτων: power-point, βίντεο – ντοκιμαντέρ, κείμενα (π.χ. αφηγηματικά, ποιητικά, μουσικά, κινηματογραφικά, θεατρικά κ.ά.), podcast (διαδικτυακές ραδιοφωνικές μεταδόσεις), συνθήματα, αφίσες, κολλάζ, οργάνωση έκθεσης στο σχολείο, σύνταξη εντύπου π.χ. εφημερίδας, ανάρτηση των συλλογικών ή και ατομικών πορισμάτων κάθε τάξης ή/και ομάδας ή/και του λοιπού υλικού σε πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (π.χ. e-class, e-me)</p> <p>Διοργάνωση Ημερών Σταδιοδρομίας για την αγορά εργασίας και τα επαγγέλματα</p> <p>Διοργάνωση Ημερίδων Διάχυσης – Ενημέρωσης στο σχολείο ή την κοινότητα (των συμπερασμάτων – πορισμάτων, των «προϊόντων» των ανωτέρω δραστηριοτήτων)</p>
--	---	---

Υποστηρικτικό Υλικό για τον/την εκπαιδευτικό

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- [Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας](#)

Θεματικοί κατάλογοι: [RealGame](#). Οραματίσου το μέλλον Παίζοντας!

(Πρωτοποριακό διαδραστικό ηλεκτρονικό «παιχνίδι» ανάπτυξης δεξιοτήτων ζωής και σταδιοδρομίας)

Υ.ΠΑΙ.Θ. –Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- [Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας](#)

Θεματικοί κατάλογοι: [Πληροφορίες για τα επαγγέλματα και την αγορά εργασίας](#)

Περιεχόμενα: [Επιχειρηματικότητα](#)

Υ.ΠΑΙ.Θ. – Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας

Θεματικοί κατάλογοι: Στήριξη για τον σχεδιασμό της σταδιοδρομίας σου

Περιεχόμενα: Ευρωπαϊκή Πύλη Eurorpass / Δημιούργησε το βιογραφικό σου σημείωμα Eurorpass

Υ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.- Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας

Θεματικοί κατάλογοι: Στήριξη για τον Σχεδιασμό εδώ Σταδιοδρομίας σου

Περιεχόμενα: Εθνικό Πλαίσιο Δεξιοτήτων Διαχείρισης Ζωής και Σταδιοδρομίας

Δραστηριότητες Ανάπτυξης Ικανοτήτων Σχεδιασμού Σταδιοδρομίας και Λήψης Απόφασης

Υ.ΠΑΙ.Θ. – Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.

Θεματικοί Κατάλογοι: Συμβουλευτική και Ε.Π. / Επιμόρφωση Συμβούλων Σταδιοδρομίας / Εγχειρίδια – Εργαλεία ΣΥ.ΕΠ.

Καριεροσκόπιο. Κοιτάζοντας μέσα, κοιτάζοντας έξω, κοιτάζοντας γύρω. Κεφ. 5. Επιλέξτε κατεύθυνση (προσδιορισμός στόχων, εναλλακτικών εκπαιδευτικών και επαγγελματικών επιλογών, διαχείριση εμποδίων).

Υ.ΠΑΙ.Θ. – Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.

Θεματικοί Κατάλογοι: Συμβουλευτική και Ε.Π. / Επιμόρφωση Συμβούλων Σταδιοδρομίας / Εγχειρίδια – Εργαλεία ΣΥ.ΕΠ.

Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Δια Βίου Διαχείρισης Σταδιοδρομίας. Εγχειρίδιο πρακτικής εφαρμογής για Συμβούλους Σταδιοδρομίας.

(Δραστηριότητες στοχοθεσίας, διαχείρισης λήψης αποφάσεων: Θεματική Ενότητα 2: Η επαγγελματική προσαρμοστικότητα. Η ετοιμότητα στη διαχείριση των απρόβλεπτων μεταβάσεων, Θεματική Ενότητα 3. Επαγγελματική ανάπτυξη και κοινωνική ευημερία. Μπορεί το μέλλον να είναι καλύτερο από το παρόν; Θεματική Ενότητα 5. Αυτοαποτελεσματικότητα στον σχεδιασμό σταδιοδρομίας. Δραστηριότητες αναγνώρισης επιτευγμάτων, Θεματική Ενότητα: 8 Δεξιότητες Μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο)

Υ.ΠΑΙ.Θ. Φωτόδεντρο, Διαδραστικά Σχολικά Βιβλία

Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός – Α΄ τάξη ΕΠΑ.Λ.: *Σχεδιάζω το Μέλλον μου.* Κεφ. 8, 9.

Παίρνοντας μια απόφαση. Τα βήματα μιας απόφασης.

ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.- Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.

Θεματικοί Κατάλογοι: Συμβουλευτική και Ε.Π. / Επιμόρφωση Συμβούλων Σταδιοδρομίας / Εγχειρίδια – Εργαλεία ΣΥ.ΕΠ.

Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός για την υποστήριξη των επίδοξων επιχειρηματιών της Ευρώπης. Θεωρητικό Πλαίσιο Συμβουλευτικής Παρέμβασης

Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός για την υποστήριξη των επίδοξων επιχειρηματιών της Ευρώπης. Ασκήσεις ευαισθητοποίησης – δραστηριότητες

Υ.ΠΑΙ.Θ. – Ε.Ο.Π.Π.ΕΠ.: Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας

Θεματικοί κατάλογοι: Πληροφορίες για τα επαγγέλματα και την αγορά εργασίας

Περιεχόμενα: Επιχειρηματικότητα

6. Προγράμματα Πλατφόρμας 21+ για μαθητές/-τριες Γ΄ Γυμνασίου

<ul style="list-style-type: none"> • Προτάσεις Προγραμμάτων Εργαστηρίων Δεξιοτήτων Σ.Ε.Π. • Ονειρεύομαι Σοφά! • Έχω ένα έργο να φέρω εις Πέρας • The Tipping Point • Φαντάζεσαι εδώ Δυνατότητες; • Το Μοντέλο εδώ Κρεμαστής Γέφυρας – Τρεις ασκήσεις σταδιοδρομίας • «Ιερή Τέχνη εδώ Υφαντικής» • «Company Junior» • Ανακαλύπτοντας το STEAM • Κοινωνική επιχειρηματικότητα • Επιχειρηματικότητα- Γνωριμία με τα επαγγέλματα!» • Το ταξίδι του Ήρωα • Πώς θα παρασκευάσουμε το δικό εδώ σαπούνι;» 	<ul style="list-style-type: none"> • Βιβλιοθήκες Προγραμμάτων Καλλιέργειας Δεξιοτήτων Σ.Ε.Π. • Τα Σχολικά Βιβλία σε Τροχιά Κυκλικής Οικονομίας • Φτιάχνουμε μια ταινία stop motion animation – Τα επαγγέλματα πίσω από την κάμερα • Στην τσέπη χαρτζιλίκι • Ο κόσμος εδώ εργασίας και των επαγγελματιών • «Αναμένο»-ντας τη βοήθεια των Ειδικών • Ένα βιβλίο γεννιέται • Δεξιότητες ζωής και κοινωνικοί επιχειρηματίες • Τα επαγγέλματα του μέλλοντος • Δημιουργία ψηφιακής αφήγησης • Ελλάδα μου η χώρα μου • Πόσο δίκαιη είναι η σοκολάτα σου; • Σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός και ψηφιακές δεξιότητες • Επιλέγω επάγγελμα που μου ταιριάζει • Καταναλώνω • Διερευνώ εδώ εκπαιδευτικές και επαγγελματικές μου επιλογές • Η Ύφανση εδώ Προσωπικής Ταυτότητας η Επιλογή του Επαγγέλματος μου • εδώ ο δρόμος σε πάει εκεί που θες να φτάσεις • Δεν μπορεί να κάνει τίποτε από μόνο του γνωριμία με το επάγγελμα του προγραμματιστή • Δημιουργία διαφήμισης • Χτίζοντας το σχολείο που ονειρεύομαι • Μηχανικός Μανιταριού και Ηλεκτρολόγος Παγωτού
--	--

7. Νέες προτάσεις προγραμμάτων

- [Πιλοτικό Πρόγραμμα Role Models](#)
- [Ανακαλύπτοντας και αναδεικνύοντας τα χαρακτηριστικά του νέου επιχειρηματία](#)
- [Αναλαμβάνω δράση για τη σταδιοδρομία μου](#)
- [Φιλοξενία μου](#)
- [Δεξιότητες Ζωής – Αναπτύσσοντας Ενεργούς Πολίτες](#)
- [Δεξιότητες Ζωής – Αναπτύσσοντας Κοινωνικούς Επιχειρηματίες](#)

Προγράμματα Πλατφόρμας Εργαστήρια Δεξιοτήτων 21+ για μαθητές/τριες Γ' Γυμνασίου

- *Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία*
 - *Ζω καλύτερα – Ευ Ζην,*
 - *Φροντίζω το Περιβάλλον,*
- Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη*

8. Αναθέσεις Σ.Ε.Π.

Η υλοποίηση του Επαγγελματικού Προσανατολισμού ανατίθεται σε εκπαιδευτικούς κλάδου ΠΕ με την ακόλουθη σειρά προτεραιότητας:

Α. Εκπαιδευτικοί κάτοχοι διδακτορικού τίτλου σπουδών στη Συμβουλευτική και στον Επαγγελματικό προσανατολισμό.

Β. Εκπαιδευτικοί κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη Συμβουλευτική και στον Επαγγελματικό προσανατολισμό.

Γ. Εκπαιδευτικοί που είναι κάτοχοι πιστοποιητικού ειδίκευσης του Σ.Υ.Π./ΠΕΣΥΠ της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.

Δ. Εκπαιδευτικοί κάτοχοι πιστοποιητικού ειδικού προγράμματος μεταπτυχιακού επιπέδου στη Συμβουλευτική και στον Επαγγελματικό προσανατολισμό του Υπουργείου Παιδείας χρονικής διάρκειας 1.000 ωρών.

Ε. Εκπαιδευτικοί κάτοχοι πιστοποιητικού ειδικού προγράμματος επιμόρφωσης στη Συμβουλευτική και στον Επαγγελματικό προσανατολισμό του Υπουργείου Παιδείας χρονικής διάρκειας 520 ωρών ή πιστοποιητικό προγράμματος κατάρτισης στην τεκμηρίωση πληροφοριακού υλικού Σ.Ε.Π. του Υπουργείου Παιδείας χρονικής διάρκειας 660 ωρών.

ΣΤ. Εκπαιδευτικοί που είναι κάτοχοι πιστοποιητικού πεντάμηνου σεμιναρίου επιμόρφωσης στελεχών στον Σ.Ε.Π.

Ζ. Εκπαιδευτικοί που έχουν πτυχίο ΑΣΕΤΕΜ-ΣΕΛΕΤΕ/ΑΣΠΑΙΤΕ, πιστοποιητικό ΕΠΠΑΙΚ, ΠΑΤΕΣ/ΣΕΛΕΤΕ.

Η. Εκπαιδευτικοί που έχουν παρακολουθήσει ολιγοήμερα σεμινάρια Σ.Ε.Π.